TASDIQLAYMAN
O‘quv-uslubiy boshqarma boshlig‘i
_____ I.Madatov
2025-yil 14-oktabr

Kattaqo‘rg‘on davlat pedagogika instituti Aniq va tabiiy fanlar fakulteti
1-bosqich Energetka muhandislik (audit) yo‘nalishi talabalariga 1-semestr uchun
« Texnik tizimlarda axborot texnologiyalari » fanidan yakuniy nazorat savollari
Imtihon shakli: yozma

№	Mavzu	**1-QISM** “OSON SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o‘qitilishi rejalashtirilgan mavzularning kirish qismidan asosan nazariy savollardan iborat bo’ladi (tayanch iborasi bo’ladi).	**2-QISM** “ODDIY SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o‘qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 1-rejasidan asosan mulohazaviy savollardan iborat bo’ladi (tayanch iborasi bo’ladi).	**3-QISM** “MURAKKAB SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o‘qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 2-rejasidan asosan qoidalar, teoremalar, kabi savollardan iborat bo’ladi (tayanch iborasi bo’lmaydi).	**4-QISM** qism “MURAKKAB SAVOLLAR 2” deb nomalanadi va semestrda o‘qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 3-rejasidan asosan tendensiyalar, paradigmalar, konsepsiyalar kabi savollardan iborat bo’ladi (tayanch iborasi bo’lmaydi).	**5-qism** “QIYIN SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o‘qitilishi rejalashtirilgan mavzularning xulosa yani yakuniy qismidan asosan talabani mustaqil fikrlashga, mavzuni to’liq anglashga yo’naltiradigan savollardan iborat bo’ladi (tayanch iborasi bo’lmaydi).
1	Axborot texnologiyalari va ularning texnik tizimlardagi o‘rni	Axborot texnologiyalari nima? Tayanch iboralar: ma’lumot, kompyuter, qayta ishlash.	Axborot texnologiyalari qanday ishlarni bajaradi? Tayanch iboralar: yig‘ish, saqlash, uzatish.	Axborotni saqlash nima uchun kerak?	Axborot texnologiyalari qaysi sohalarda ishlatiladi?	Kompyuter inson mehnatini qanday yengillashtiradi?
2	Axborot kommunikatsiya texnologiyalarining asosiy vositalari va imkoniyatlari	AKT vositalariga nimalar kiradi? Tayanch iboralar: kompyuter, telefon, internet.	Kompyuter va aloqa vositalari nima uchun kerak? Tayanch iboralar: axborot, aloqa, uzatish.	Operatsion tizim qanday vazifani bajaradi?	Amaliy dasturlar nima uchun ishlatiladi?	Internet axborot almashishga qanday yordam beradi?

3	Axborot tizimlari haqida tushuncha va ularning tuzilishi	Axborot tizimi nima? Tayanch iboralar: axborot, texnologiya, aloqa.	Axborot tizimi qanday qismlardan tashkil topadi? Tayanch iboralar: resurslar, texnologiyalar, aloqa vositalari.	Avtomatlashtirilgan tizimda inson ishtirok etadimi?	Avtomatik axborot tizimi qanday ishlaydi?	Axborot tizimlari boshqaruvda nima uchun kerak?
4	Intellektual tizimlar haqida umumiy tushuncha	Intellektual tizim nima uchun kerak? Tayanch iboralar: bilim, tanlash, qaror.	Bilimlar bazasida nimalar saqlanadi? Tayanch iboralar: tajriba, qoida, ma’lumot.	Intellektual tizim qaror qabul qilishga qanday yordam beradi?	Mutaxassis tajribasi tizimga nima uchun kiritiladi?	Insonning ijodkorligi nima uchun muhim?
5	Ekspert tizimlar va ularning qo‘llanilishi	Ekspert tizimi nima? Tayanch iboralar: mutaxassis, bilim, maslahat.	Ekspert tizimi kimning bilim va tajribasidan foydalanadi? Tayanch iboralar: ekspert, tajriba, bilimlar bazasi.	Ekspert tizimi qanday tavsiyalar beradi?	Tashxislovchi ekspert tizimi nima qiladi?	Ekspert tizimi bilimlarini yangilash nima uchun kerak?

6	Sun’iy intellekt va mashinali o‘qitish asoslari	Sun’iy intellekt nima? Tayanch iboralar: tafakkur, kompyuter, taqlid.	Sun’iy intellekt tizimi yangi axborotlarni nima uchun to‘playdi? Tayanch iboralar: bilim, o‘rganish, axborot.	Sun’iy intellekt qo‘llanilishiga ikkita misol ayting.	Sun’iy intellekt tizimida maqsad nima uchun belgilanadi?	Qaror qabul qilish uchun ma’lumot nima uchun kerak?
7	Matematik modellashtirish asoslari	Kompyuterda qanday matematik masalalar yechiladi? Tayanch iboralar: tenglama, matritsa, hisoblash.	Matematik hisoblash dasturlari nima uchun kerak? Tayanch iboralar: hisob kitob, dastur, natija.	Tenglamalarni kompyuter yordamida yechish mumkinmi?	Hisoblash natijalarini grafikda ko‘rsatish nima uchun qulay?	Boshlang‘ich ma’lumot o‘zgarsa, hisoblash natijasi ham o‘zgaradimi?
8	Texnik va texnologik jarayonlarda axborot xavfsizligi	Axborot xavfsizligi nima? Tayanch iboralar: himoya, ma’lumot, xavfsizlik.	Axborotni himoyalash nima uchun kerak? Tayanch iboralar: maxfiylik, yaxlitlik, ishonchlilik.	Ruxsatsiz kirish deganda nima tushuniladi?	Ma’lumotlarning yo‘qolishi qanday zarar keltiradi?	Aloqa liniyasi uzilsa, axborot tizimi ishiga qanday ta’sir qiladi?

9	Kompyuter viruslari va ulardan himoyalanish	Kompyuter virusi nima? Tayanch iboralar: dastur, zararlash, ko‘payish.	Virus kompyuterga qanday yo‘llar bilan kiradi? Tayanch iboralar: USB flesh, tarmoq.	Virus yuqqanda kompyuterda qanday belgilar kuzatiladi?	Troyan dasturi foydalanuvchini qanday chalg‘itadi?	Zararli dasturlarga qarshi vositalar nima uchun kerak?
10	Axborot xavfsizligi tizimlarini yaratish asoslari	Axborotni himoyalash usullarini sanang. Tayanch iboralar: tashkiliy, texnik, dasturiy.	Faylni parol bilan himoyalash nima uchun kerak? Tayanch iboralar: parol, fayl, himoya.	Foydalanuvchiga kirish huquqi nima uchun beriladi?	Himoyalanadigan ma’lumotlarni oldindan aniqlash nima uchun kerak?	Xavfsizlik choralarini muntazam tekshirish nima uchun zarur?
11	Axborot texnologiyalari va axborot tizimlaridan foydalanish	Axborot tizimlari qayerlarda ishlatiladi? Tayanch iboralar: tadqiqot, loyihalash, boshqaruv.	Axborotni qayta ishlashda kompyuter qanday yordam beradi? Tayanch iboralar: hisoblash, tahlil, natija.	Ma’lumotlarni kompyuterda saqlashning qanday qulayligi bor?	Loyihalash ishlarida axborot tizimidan qanday foydalaniladi?	Korxonani boshqarishda axborot tizimi qanday foyda beradi?
12	Axborot kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish	Axborot almashishda qaysi vositalardan foydalaniladi? Tayanch iboralar: kompyuter, telefon, internet.	Elektron pochta nima uchun ishlatiladi? Tayanch iboralar: xabar, uzatish, aloqa.	Telekonferensiya qanday imkoniyat beradi?	Internetga ulanish axborot almashishga qanday yordam beradi?	Xodimlarni yangi dastur bilan ishlashga o‘rgatish nima uchun kerak?

13	Intellektual va ekspert tizimlar bilan ishlash	Ekspert tizimi ishlashi uchun nima kerak? Tayanch iboralar: bilimlar bazasi, qoida, ma’lumot.	Bilimlar bazasini to‘ldirish nima uchun zarur? Tayanch iboralar: yangi bilim, tajriba, yangilash.	Nosozlik sababini topish uchun qanday ekspert tizimi ishlatiladi?	Kelajakdagi holatni aytib beruvchi ekspert tizimi qanday ataladi?	Ekspert tizimining tavsiyasi foydalanuvchiga qanday yordam beradi?
14	Sun’iy intellekt vositalaridan foydalanish	Sun’iy intellektdan foydalanishga misol ayting. Tayanch iboralar: robot, transport, dron.	Sun’iy intellekt vositasi bilan ishlashda maqsad nima uchun belgilanadi? Tayanch iboralar: vazifa, maqsad, natija.	Robot hamshira qaysi sohada ishlatiladi?	Yetkazib beruvchi dron qanday vazifani bajaradi?	Sun’iy intellekt tizimida kerakli ma’lumotlarni tanlash nima uchun muhim?
15	Maple tizimi va uning matematik masalalarni yechishdagi imkoniyatlari.	Maple dasturi nima va u nima uchun ishlatiladi?	Maple dasturining ishchi muhiti qanday asosiy qismlardan iborat?	Maple dasturida matematik ifodalar qanday kiritiladi?	Maple tizimida funksiya qanday beriladi?	Maple tizimida solve buyrug‘i qanday vazifani bajaradi?